

CURRICULUM VITAE

NUMELE, PRENUMELE: FRĂȚILĂ VASILE

DOMENIILE LINGVISTICE ÎN CARE S-A AFIRMAT:

dialectologie, istoria limbii române, lingvistică generală

DATA NAȘTERII: 30 martie 1940

LOCUL NAȘTERII: comuna Sâncel, jud. Alba.

NUMELE ȘI PRENUMELE TATĂLUI: Artimon

OCUPAȚIA TATĂLUI: muncitor C.F.R.

PRENUMELE MAMEI: Susana

NUMELE MAMEI LA NAȘTERE: (n. Bărbat)

OCUPAȚIA MAMEI: agricultoare

STUDII:

- Școala generală (1947-1954) în comuna Sâncel, jud. Alba.
- Liceul teoretic (1954-1957) la Blaj, jud. Alba.
- Facultatea de Filologie, secția română-germană la Institutul Pedagogic de 5 ani din Timișoara (1957-1962), devenit în toamna lui 1962 Universitatea de Vest din Timișoara.

FUNCȚIILE ÎNDEPLINITE: (în ordine cronologică: funcțiile, instituțiile, localitățile, perioadele de activitate):

- Preparador, asistent, lector (1962-1976), Catedra de Limba română a Facultății de Filologie, Universitatea de Vest din Timișoara.
- Conferențiar (1977-1990), Catedra de Limba română a Facultății de Filologie, Universitatea de Vest din Timișoara.
- Profesor, începând din 01.10.1990, la Catedra de Limba română a Facultății de Filologie, Universitatea de Vest din Timișoara.
- Conducător de doctoranzi începând din 1995.
- Lector de limba română la Universitatea din Leipzig (1976-1979).
- Profesor invitat la Universitățile din Jena (1997), Catania (1999), Udine (2000), Padova (2001).

MEMBRU AL UNOR SOCIETĂȚI DE PROFIL:

- Societatea de Științe Filologice
- Societatea Română de Lingvistică Romanică
- Societatea Română de Dialectologie
- Societatea de Lingvistică Romanică (Strasbourg).

COLABORĂRI LA PUBLICAȚII DIN DOMENIILE ÎN CARE S-A AFIRMAT:

- în țară:

- Analele Universității „Alexandru Ioan Cuza” (Iași).
- *Analele Universității din Timișoara. Seria Științe filologice.
- *Analele Universității Tibiscus (Timișoara).
- *Anuar de etnologie, artă, istorie, lingvistică (Academia Română, Baza de Cercetări științifice Timișoara).
- Anuar de lingvistică și istorie literară (Iași, Editura Academiei).
- Astra blăjeană (Blaj).
- Buletin științific (Baia Mare).
- Bulletin de la Société Roumaine de Linguistique Romane (SRLR) (București).
- *Caietul cercului de studii (Centrul de Științe Sociale al Universității din Timișoara).
- Cercetări de lingvistică (Cluj-Napoca, Editura Academiei).
- *Folclor literar (Universitatea din Timișoara).
- Fonetice și dialectologie (București, Editura Academiei).
- Gând românesc (Alba Iulia).
- Limba română (București, Editura Academiei).
- Limbă și literatură (Societatea de Științe Filologice, București).
- *Orizont (Timișoara).
- Revue des Études Sud-Est Européenes (București, Editura Academiei).
- Revue Roumaine de Linguistique (București, Editura Academiei).
- Studii și cercetări de onomastică (SCO) (Craiova).
- Studii și cercetări de onomastică și lexicologie (SCOL) (Craiova).
- Studii și cercetări lingvistice (București, Editura Academiei).
- Transilvania (Sibiu).
- *Ziridava (Arad) etc..

- în străinătate:

- Annuario dell'Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica di Venezia (Italia)
- Aus der Südosteuropa-Forschung (München, Germania)
- Balkan-Archiv. Neue Folge (Germania)
- Beiträge zur romanischen Philologie (Berlin, Editura Academiei)
- Bolletino dell'Atlante Linguistico Italiano (Torino, Italia)
- Il bianco e il nero (Udine, Italia)
- Limba română (Chișinău, Republica Moldova)
- Medioevo romanzo (Bologna, Italia)
- Namenkundliche Informationen (Lepzig, KMU)
- Österreichische Namenforschung (Viena, Austria)
- Rivista Italiana di Onomastica (RION) (Roma, Italia)
- Siculorum Gymnasium – Rassegna semestriale della Facoltà di Lettere e Filosofia dell' Università di Catania (Italia)
- Tabula (Pola, Croația)

- Zbornik (Vârșeț, Serbia)
- Zeitschrift für Slawistik (Berlin, Editura Academiei).

DEBUTUL PUBLICISTIC: Note de lexicologie românească [dedá, desfáce, desfácá, duiós, înieptá, lótru, loátră, lúmea óchilor, lúna óchilor, mogzănie, muierós, munúnă, pedéstru, răsfúnde, revărsát, stéblă, strîmbúț, timpurí, țipá, vărátic, -ă, tomnátic, -ă, zăușí], în AUT, IV (1966), p. 247-257.

SCRIERI (listă selectivă)

- *volume de autor și în colaborare tipărite în edituri naționale:*

1. Lexicologie și toponimie românească, Timișoara, Editura Facla, 1987, 208p.
2. Contribuții lingvistice, Timișoara, Editura de Vest, 1993, 426 p.
3. Dialectul istroromân. Texte și glosar, Timișoara, Editura Amarcord, 1998, 306p. (în colaborare cu Richard Sârbu).
4. Studii lingvistice, Timișoara, Editura Excelsior, 1999, 303p.
5. Etimologii. Istoria unor cuvinte, București, Editura Univers Enciclopedic, 2000, 185p.
6. Studii de toponimie și dialectologie, Timișoara, Excelsior Art, 2002, II+440 p.
7. Cercetări de onomastică și dialectologie, Timișoara, Excelsior Art, 2004, 365p.
8. Graiul de pe Târnave, Blaj, Editura Astra. Despărțământul „Timotei Cipariu”, Blaj, 2005, 274p.
9. Graiul de pe Târnave. Texte și glosar, Blaj, Editura Astra. Despărțământul „Timotei Cipariu”, Blaj, 2006, 298p.
10. Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș, Timișoara, Ed. Universității de Vest, 2007, 487p. (în colaborare cu Remus Crețan).
11. Probleme de dialectologie română, Blaj, Editura Astra, 2010, 303p.
12. Dialectul istroromân. Straturi etimologice (în colaborare cu G. Bărdășan), Timișoara, Editura Universității de Vest, 2010, 404p.
13. Studii de toponimie, Cluj-Napoca, Editura Dacia XXI, 2011, 336p.
14. Toponimie și dialectologie, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2012, 420p.
15. Aromâni, meglenoromâni, istroromâni. Aspecte identitare și culturale, București, Editura Universității din București, 2012, 788 p. (coordonator: Dr. Adina Berciu-Drăghicescu).
16. Valea Izei. Studii de onomastică și dialectologie, Baia Mare, Universitatea de Nord, 2012, 340 p. (în colaborare cu: Mircea Farcaș, Adrian Rezeanu, Sorin S. Vișovan, Ștefan Vișovan).
17. Sâncel. Monografie, Sibiu, Editura CronoLogia, 2013, 501p. + Album cu 200 de fotografii (în colaborare cu Teodor Seiceanu).
18. Dialectologie românească (sud- și nord-dunăreană), Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2014, 444 p. (ediție îngrijită de Maria Aldea).
19. Studii istroromâne, București, Editura Universității din București, 2016, 586p. (ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioan-Mircea Farcaș).

- litografiate:

1. Dicționarul toponimic al Banatului (A-B), Timișoara, TUT, 1984, XXI + 167p. (în colaborare cu Viorica Goicu și Rodica Suflețel; autorii sunt în ordinea alfabetică).
2. Dicționarul toponimic al Banatului, vol. IV (F-G), Timișoara, TUT, 1986, 154p. (în colaborare cu Viorica Goicu și Rodica Suflețel).
3. Dicționarul toponimic al Banatului, vol. V (H-L), Timișoara, TUT, 1987, 178p. (în colaborare cu Viorica Goicu și Rodica Suflețel).
4. Dicționarul toponimic al Banatului, vol. VI (M-N), Timișoara, TUT, 1989, 93p. (în colaborare cu Viorica Goicu și Rodica Suflețel).
5. Bibliografia onomasticii românești. Bibliografie der rumänischen Onomastik (1944-1984) (cu un studiu introductiv în limba germană de V. Frățilă), Timișoara, TUT, 1985, 125p. (în colaborare cu Livius Petru Bercea).
6. Glosar (istroromân), în Richard Sârbu, Texte istroromâne și glosar, ed. a II-a revizuită și completată, TUT, 1992, p. 145-293 (autor al părții dedicate etimologiei).
7. Studii de dialectologie, Timișoara, TUT, 1984, 397p., volum îngrijit în colaborare cu Vasile D. Țâra (cuprinde lucrările celui de-al doilea Simpozion național de dialectologie, Timișoara, 4-5 iunie, 1982).

- monografii:

1. Probleme speciale de dialectologie. Graiul de pe valea inferioară a Târnavelor, Timișoara, TUT, 1982, III + 344p.
2. Graiul de pe Târnavă. Texte și glosar, Timișoara, TUT, 1986, 274p.

- cursuri și alte materiale didactice:

1. Dialectologia limbii române. Partea I (Curs), Timișoara, TUT, 1977, I+157p.
2. Probleme de dialectologie română, Timișoara, TUT, 1986, VII+251p.
3. Culegere de texte dialectale și glosar, Timișoara, TUT, 1974, II+143p.
4. Texte dialectale și glosar, Timișoara, TUT, 1981, 230p.
5. Texte dialectale și glosar, Timișoara, TUT, 1990, 230p. (ed. a II-a).

REFERINȚE (listă selectivă) (În volume: autorul, titlul, localitatea, editura, anul, paginile; În periodice: numele autorului, titlul articolului, numele publicației, anul de apariție, cu cifre romane, anul calendaristic, cu cifre arabe, numărul, paginile). Referințele se dau selectiv (în funcție de notorietatea recenzentului și importanța publicației), nu mai multe de 10 la cele din volume și cel mult 12 la cele din periodice. Dacă un text a apărut inițial într-o revistă și a fost reluat ulterior într-un volum, se va face trimitere doar la ultima situație. Volumele susceptibile să fie citate frecvent (dicționare, monografii, istorii ale domeniului etc.) se vor sigla (sigla va cuprinde inițialele cuvintelor „pline” din titlu; de exemplu: Dicționarul teologilor români - DTR). Propunerile de sigle se trimit coordonatorului de proiect, pe măsură ce sunt elaborate.

• **CULEGERE DE TEXTE DIALECTALE ȘI GLOSAR.** Universitatea din Timișoara, Facultatea de Filologie-Istorie, Timișoara, Tipografia Universității din Timișoara, 1974, 143p.

Recenzată de:

Ștefan Giosu, în „Cronica”, X, 30 mai 1975, nr. 22 (487), p. 2.

• **PROBLEME SPECIALE DE DIALECTOLOGIE: GRAIUL DE PE VALEA INFERIOARĂ A TÂRNAVELOR,** Universitatea din Timișoara, 1982, 344p.

Recenzată de:

Ștefan Giosu, în „Cronica”, 17 dec. 1982, p. 5.

Mihai Buia, în „Unirea”, XVI (1983), nr. 3617/18 ian, p. 3.

Aurel Scorobete, în LL, III (1983), p. 442-444.

Radu Sp. Popescu, în CL, XXVIII (1983), nr. 2, p. 172-174.

D. Crașoveanu, în AUT, XXI (1983), p. 97-99.

S. Drincu, în SCL, XXXV (1984), nr. 2, p. 153-155.

• **DICȚIONARUL TOPONIMIC AL BANATULUI (A-B),** Timișoara, Tipografia Universității din Timișoara, 1984, XXI + 167p. (în colaborare cu Viorica Goicu și Rodica Suflețel).

Recenzat de:

Maria Purdela Sitaru, în „Drapelul roșu”, 1985 (XLII), nr. 12.455/21 februarie, p. 2.

Vasile Ioniță, în „Flamura roșie” (Reșița), XXXVII (1985), nr. 3528/25, p. 2.

Nicolae Hollinger, în „Terra”, XVIII (1986), nr. 1, p. 63.

Elena Scărlătoiu, în RESEE, XXIV (1986), nr. 3, p. 308.

Ion Popescu-Sireteanu, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, LXIV (1988), nr. 3, p. 124.

• **STUDII DE DIALECTOLOGIE,** Timișoara, 1984, 397p. (apărut în 1985), volum îngrijit împreună cu Vasile Țâra.

Recenzat de:

Ion Gheție, în LR, XXXV (1986), nr. 1, p. 73.

Ștefan Giosu, în AUI, XXXI (1985), p. 89-90.

• **BIBLIOGRAFIA ONOMASTICII ROMÂNEȘTI. BIBLIOGRAPHIE DER RUMÄNISCHEN ONOMASTIK (1944-1984)** (cu un studiu introductiv în limba germană de V. Frățilă), Timișoara, TUT, 1985, 125p. (în colaborare cu Livius Petru Bercea).

Recenzat de:

Gabriel Vasiliu, în CL, XXXI (1986), nr. 2, p. 173-174.

Lucreția Mareș, în LR, XXXVI (1987), nr. 3, p. 243-245.

S. Krause, în „Namenkundliche Informationen”, nr. 53, Karl-Marx-Universität, Leipzig, 1988, p. 84-85.

• **LEXICOLOGIE ȘI TOPONIMIE ROMÂNEASCĂ**, Timișoara, Ed. Facla, 1987, 208p. (apărut în 1988).

Recenzat de:

Viorica Goicu, în „Drapelul roșu”, XVI (1988), nr. 13.526/5 august 1988, p. 2.

Mihai Buia, în „Unirea”, Alba Iulia, 6 august 1988, p. 5.

Livius Petru Bercea, în Caietul Cercului de Studii, VI, 1988, nr. 1, p. 115-117.

Aurel Scorobete, în AUT, XXVI (1988), p. 84-85.

D. Vlăduț, în „Orizont”, XXXIX (1988), nr. 7.

Simion Dănilă, în LL, 4/1988, p. 608-610.

Maria Sitaru, Rodica Suflețel, în SCL, XI (1989), nr. 1, p. 72-73.

Ion Gheție, în LR, XXXVIII (1989), nr. 6, p. 532-533.

Ion A. Florea, în AUI, XXXV (1989), p. 105-106.

D. Loșonți, CL, XXXV (1990), nr. 1, p. 96-99.

Ion Nuță, AnL, XXXII (1988-1991), A, p. 219-221.

• **GLOSAR (ISTROROMÂN)**, în Richard Sârbu, **TEXTE ISTROROMÂNE ȘI GLOSAR**, ed. a II-a revizuită și completată, TUT, 1992, p. 145-293.

Recenzată de:

Elena Scărlătoiu, în RESEE, XXXI (1993), nr. 1-2, p. 187-194.

• **CONTRIBUȚII LINGVISTICE**, Timișoara, Editura de Vest, 1993, 426p.

Recenzat de:

Wolfgang Dahmen, în „Namenkundliche Informationen”, Leipzig, 1998, nr. 74, p. 133-135.

Floarea Vârban, în LR, XLIII (1994), nr. 1-2, p. 69-70.

Victorela Neagoe, în FD, XIII (1994), p. 247-252.

Vasile Valentin Lațiu, în AUT, XXXII (1994), p. 173-275.

• **DIALECTUL ISTROROMÂN. TEXTE ȘI GLOSAR**, Timișoara, Editura Amarcord, 1998, 306p. (în colaborare cu Richard Sârbu).

Recenzat de:

Vasile Valentin Lațiu, în AUT, XXXVI-XXXVII (1998-1999), p. 359-361.

Ileana Irimescu, în „Folclor Literar”, 1998-1999, nr. 9, p. 354-355.

• **STUDII LINGVISTICE**, Timișoara, Editura Excelsior, 1999, 303p.

Recenzat de:

Iustina Burci, în SCO, 5, 2000, p. 268-270.

Eliza Trif, în AUT, XXXVIII, 2000, p. 375-378.

• **ETIMOLOGII. ISTORIA UNOR CUVINTE**, București, Ed. Univers Enciclopedic, 2000, 185p.

Recenzat de:

Emilian Bureștea în SCO, 6, 2001, p. 404-406.

Aurora Peșan, în „Revue de Linguistique Romane”, Strasbourg, tome 65 (2001), nr. 257-258, janvier-juin, p. 258.

• **STUDII DE TOPONIMIE ȘI DIALECTOLOGIE**, Timișoara, Excelsior Art, 2002, II + 440p.

Recenzat de:

Vasile C. Ioniță, Studii despre comoara graiurilor românești, I, în „Cuvântul satelor”, supliment al ziarului „Timpul”, IV (2003), nr. 18 (219), Reșița, p. 2.

Florina-Maria Băcilă, în „Almăjana”, V (2003), nr. 1 (13), Bozovici, p. 28-30.

Idem, în „Reflex”, Reșița, IV (2003), serie nouă, nr. 4-5-6 (31-33)/aprilie-mai-iunie 2003, p. 54-55.

Idem, în vol. Întâlnire cu Almăjana. Lexicologie. Gramatică. Stilistică. Recenzii. Eseuri, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2009, p. 135-139.

Viorica Goicu, în „Rivista Italiana di Onomastica”, RION, X (2004), nr. 2, p. 561-562.

Gabriel Bărdășan, în AUT, XL (2002), p. 271-273.

Mihai Buia, în „Astra blăjeană”, VIII (2003), nr. 3 (28)/octombrie, p. 12 sub titlul O însemnată contribuție lingvistică.

Pierre-Henri Billy, în „Nouvelle Revue d'Onomastique”, Paris, 2004, no. 43-44, p. 246-247.

• **CERCETĂRI DE ONOMASTICĂ ȘI DIALECTOLOGIE**, Timișoara, Excelsior Art, 2004, 365p.

Recenzat de:

Florina-Maria Băcilă, în „Reflex”, Reșița, VI (2005), nr. 52-54, p. 45-47.

Idem, în „Almăjana”, 2005, nr. 1 (19), p. 19-21.

Viorica Goicu, în RION, XI (2005), nr. 2, p. 450-453.

• **GRAIUL DE PE TÂRNAVE**, Blaj, Editura Astra. Despărțământul „Timotei Cipariu”, 2005, 274p.

Recenzat de:

Ion Popescu Sireteanu: Vasile Frățilă. Graiul de pe Târnavă, în Profiluri filologice, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009, p. 197-199.

Marcela Ciortea, în „Astra blăjeană”, X (2005), nr. 2 (35)/iunie, p. 7.

Idem, în Cartea revistei Astra blăjeană 1996-2006, Blaj, Editura Astra, 2006, p. 177-180.

• **GRAIUL DE PE TÂRNAVE. TEXTE ȘI GLOSAR**, Blaj, Editura Astra. Despărțământul „Timotei Cipariu”, Blaj, 2006, 298p.

Recenzat de:

Liviu Papuc, în „Revista română”, Editura Astra. Despărțământul „Mihail Kogălniceanu”, Iași, anul 12, 2006, nr. 3, p. 49.

Marcela Ciortea, O poemă a Târnavelor în texte și glosar, în „Astra blăjeană”, XI (2006), nr. 2, p. 18.

Idem, în Cartea revistei Astra blăjeană 1996-2006, Blaj, Editura Astra, 2006, p. 329-332.

• **DICȚIONAR GEOGRAFICO-ISTORIC ȘI TOPONIMIC AL JUDEȚULUI TIMIȘ**, Timișoara, Ed. Universității de Vest, 2007, 487p. (în colaborare cu Remus Crețan).

Recenzat de:

Vorica Goicu, în RION, XIV(2008), nr. 1, p. 180-182.

• **PROBLEME DE DIALECTOLOGIE ROMÂNĂ**, Blaj, Ed. Astra, 2010, 311p.

Recenzat de:

Iulia Mărgărit, în FD, XXIX (2010), p. 234-237.

Vasile Man, în „Studii de știință și cultură”, VIII (2010), nr. 1, Arad, p. 219-221.

Idem, în „Tribuna Universității de Vest Vasile Goldiș” din Arad, 2011, nr. 29, p. 13.

Marcela Ciorteș, în „Astra blăjeană”.

• **TOPONIMIE ȘI DIALECTOLOGIE**, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2012, 420p.

Recenzat de:

Luminița Botoșineanu, în FD, XXXII, 2013, p. 215-218.

• **SÂNCCEL. MONOGRAFIE**, Sibiu, Editura CronoLogia, 2013 (în colaborare cu Teodor Seiceanu, Prefață de Ion Brad, Postfață de Maria-Daniela Pânăzan), 601p. (format A4) + Album fotografic 66p.

Recenzat de:

Mihai Buia în "Astra blăjeană", nr. 4 (69), decembrie 2013, p. 57.

• **DIALECTOLOGIE ROMÂNEASCĂ (SUD- ȘI NORD-DUNĂREANĂ)**, ediție îngrijită de Maria Aldea, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 444p.

Recenzat de:

Ion Brad, Mostre de dialectologie românească, în „Cultura literară”, nr. 525, 18 iulie 2015.

Luminița Botoșineanu, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, t. LV, 2015, p. 244-246.

Ionuț Geană, în FD, XXXIV, 2015, p. 264-267.

• **STUDII ISTROROMÂNE**, ediție îngrijită și studiu introductiv de Ioan-Mircea Farcaș, București, Editura Universității din București, 2016, 586p.

Recenzat de:

Rozalia Cociar, în „Dacoromania”, XXII, 2017, nr. 2, p. 185-186.

SIGLE

- AnL = „Anuar de Lingvistică și Istorie Literară” [Anuar de filologie, 1964-1965, care continuă revista „Studii și cercetări științifice. Filologie”, 1950-1964], Iași, 1950 ș.u.
- AUI = „Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași (serie nouă)”, Iași, I, 1955, ș.u.
- AUT = „Analele Universității din Timișoara. Seria științe filologice”, Timișoara, I, 1963 ș.u.
- CL = „Cercetări de lingvistică”, Cluj, I, 1956 ș.u.
- FD = „Fonetică și dialectologie”, I, 1958 ș.u.
- GR = „Gând românesc”, Alba Iulia.
- LL = „Limbă și literatură”, București, I, 1955 ș.u.
- LR = „Limba română”, București, I, 1952 ș.u.
- RION = „Rivista Italiana di Onomastica”, Roma, 1994 ș.u.
- RESEE = „Revue des études sud-est européennes”, București, I, 1963 ș.u.
- SCL = „Studii și cercetări lingvistice”, București, I, 1950 ș.u.
- SCO = „Studii și cercetări de onomastică”, Craiova, I, 1995.
- SCOL = „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie”, Craiova, I, 2008 ș.u.
- TUT = Tipografia Universității din Timișoara.